

AZƏRBAYCANDA DAĞINIQ SKLEROZ (MS) XƏSTƏLİYİ, KLİNİK VƏ RAST GƏLİNMƏ XÜSUSİYYƏTLƏRİ

Dr. Elxan Muradov
«MedEra Hospital»
Bakı, 2019

MS – RAST GƏLMƏ TEZLİYİ

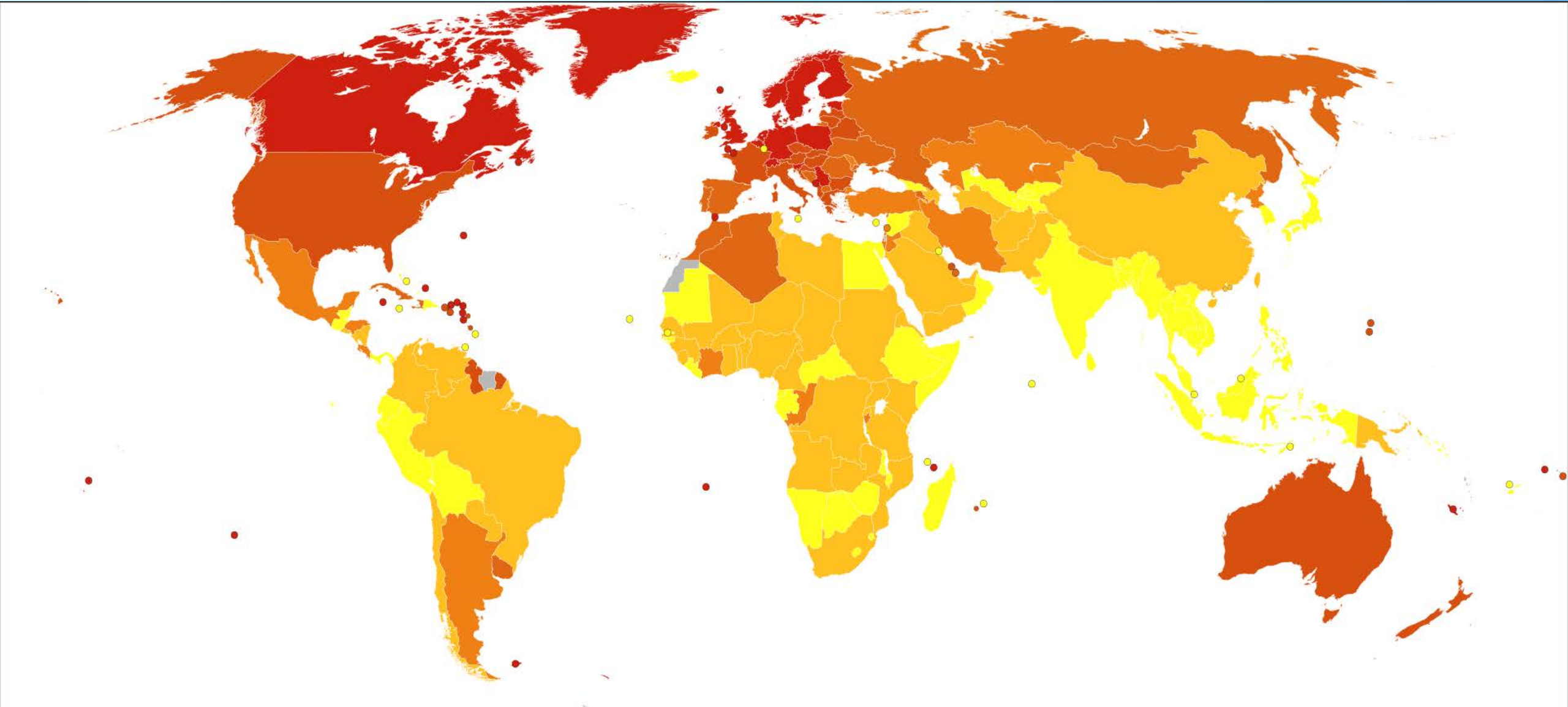
ÜST (WHO) məlumatlarına görə dünyada dağınıq skleroz xəstəliyinə orta hesabla hər 100 000 nəfərə 10-50 nəfərdə rast gəlinir.

Bəzi bölgələrdə bu rəqəm 100-150 nəfərə kimi arta bilər.

Azərbaycanda hal-hazırda 1200 nəfər (hər 100 000 nəfərə təxminən 12 nəfər) MS xəstəliyinə görə rəsmi qeydiyyatdadır.

Azərbaycanda bu xəstəliyə cinsi mənsubiyyət baxımından (kişi-qadın) 1:2 nisbətində təsadüf olunur.

MS – EPİDEMİOLOJİYASI

KLİNİK FORMALAR

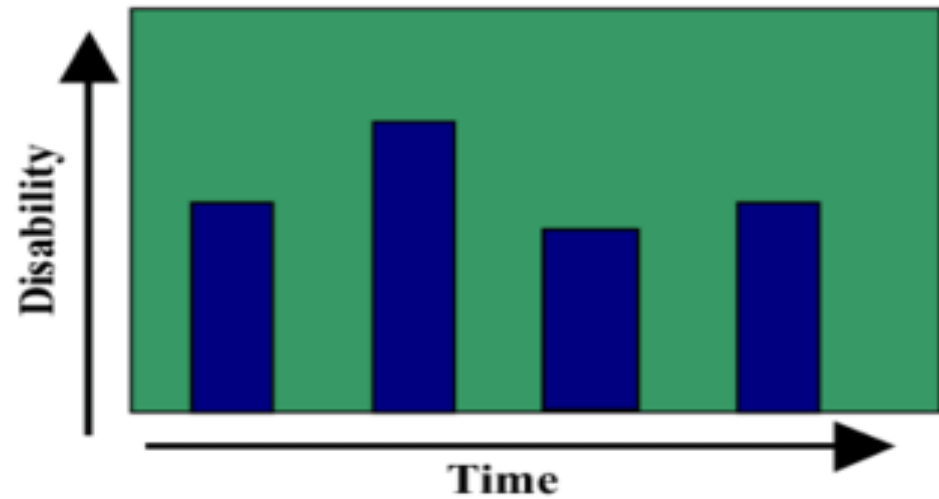
MS – RR (remissiya-relapsing) forma

MS – kliniki təcrid olunmuş forma

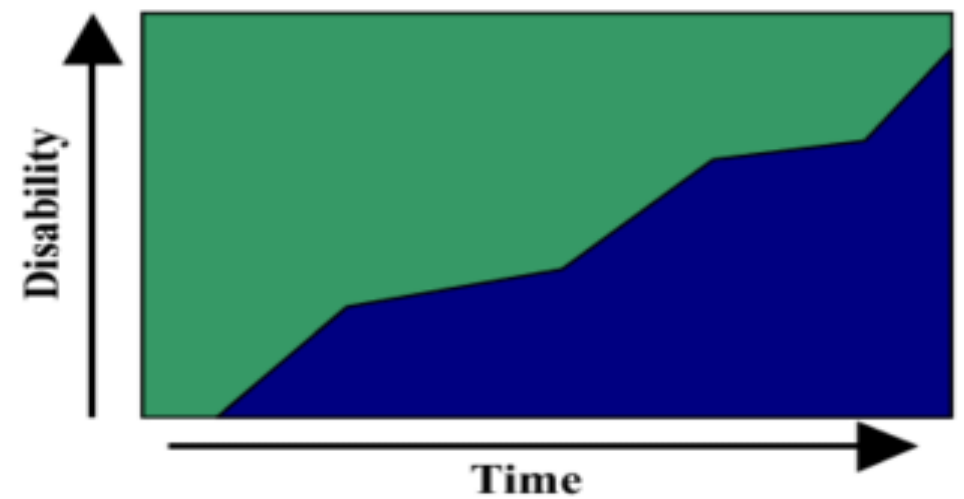
MS – SP (sekonder-proqressiv) forma

MS – PP (primer-proqressiv)

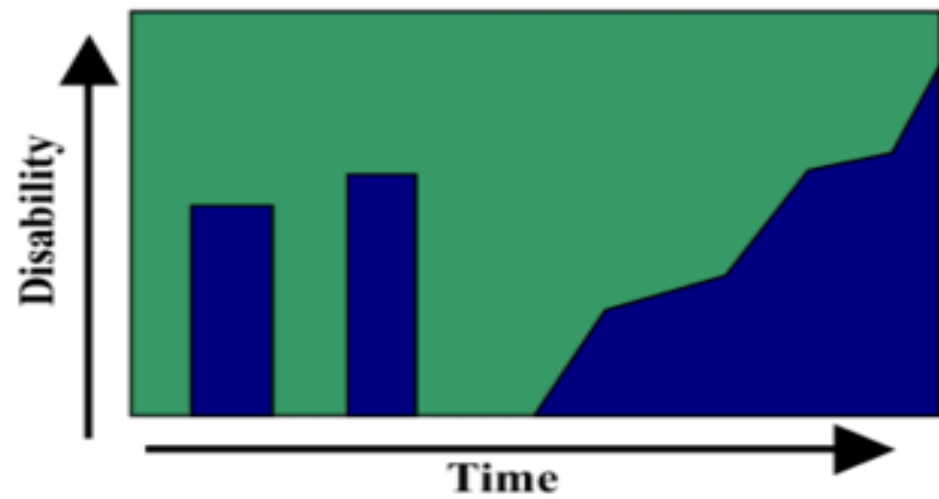

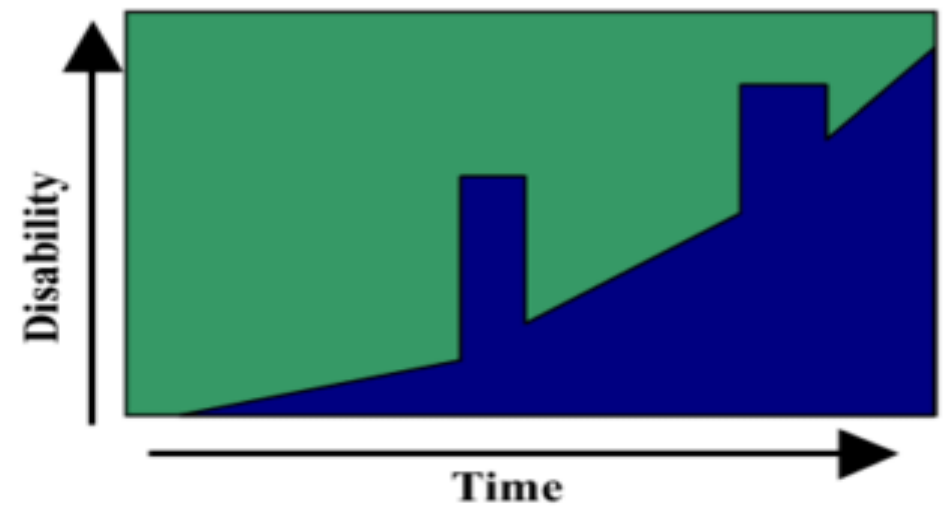
**Relapsing remitting
(RR) MS**

**Primary progressive
(PP) MS**

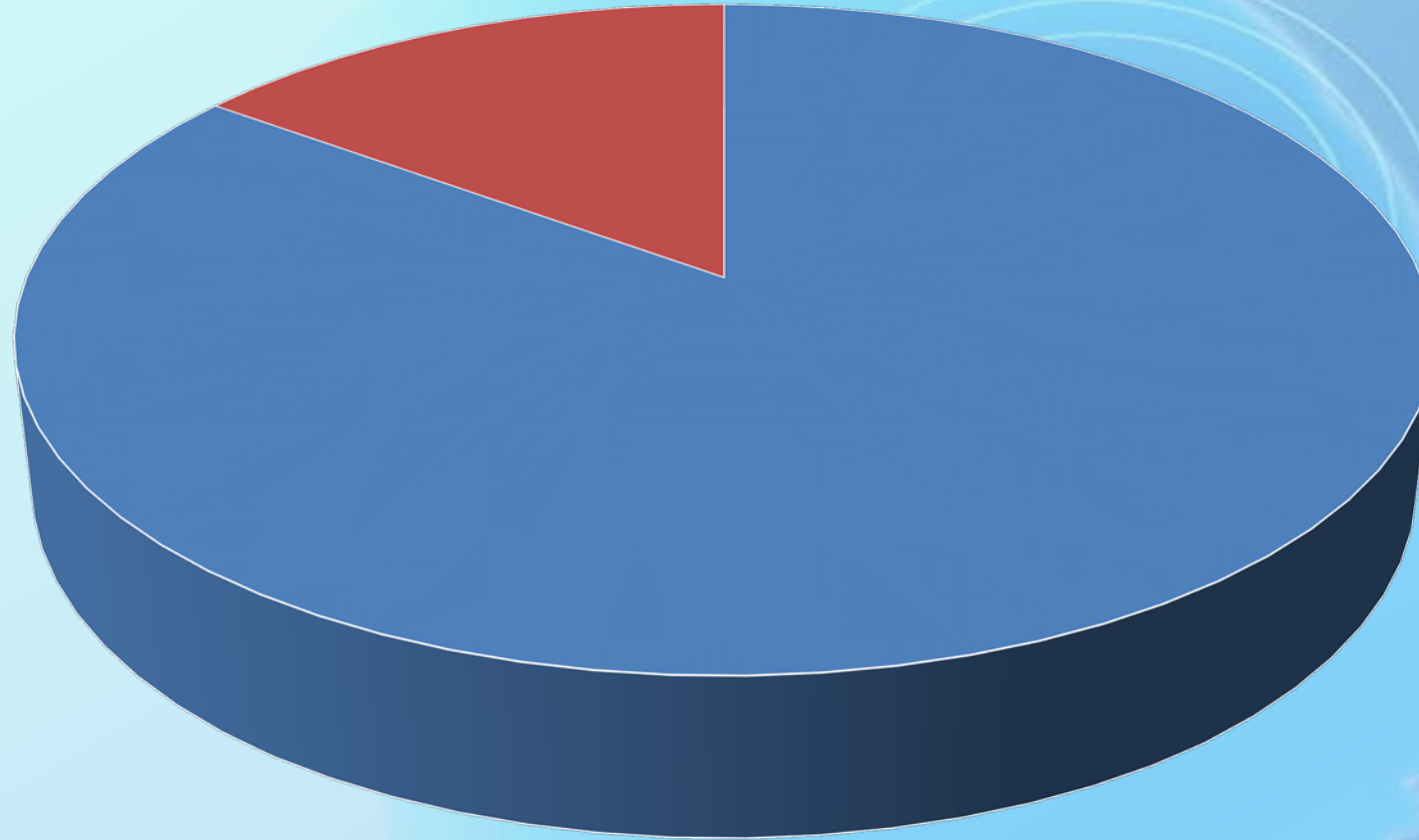

**Secondary
progressive (SP) MS**

**Progressive
relapsing (PR) MS**

Azərbaycanda MS klinik formalarının rast gəlinmə tezlikləri

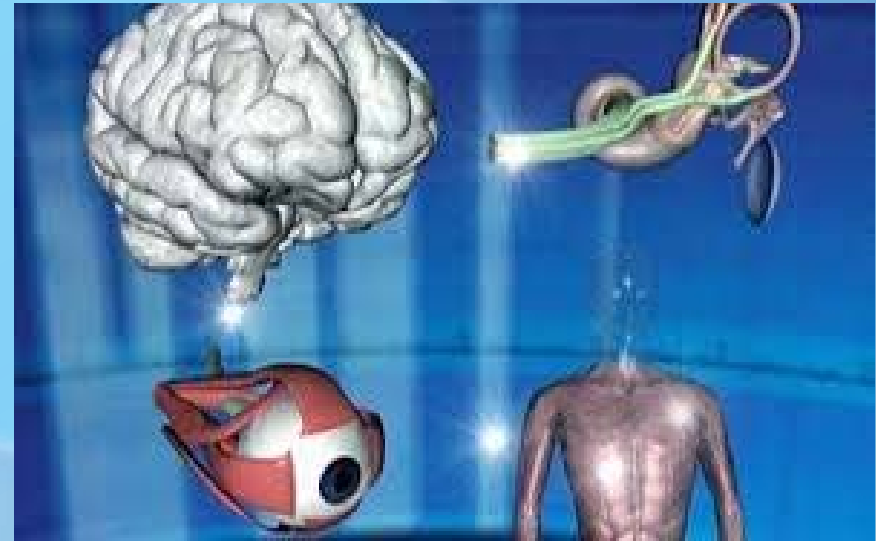

■ MS-RR ■ MS-PP

Qeyd: RR formasının 60-70%-i SP formasına keçir

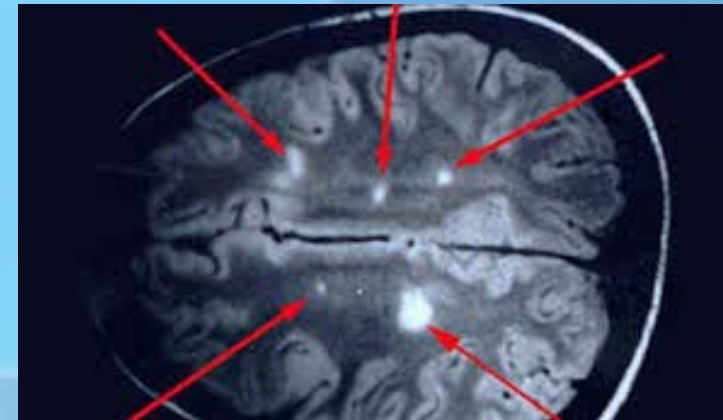
MS – KLİNİKİ SİMPTOMLAR

- Hissiyyat pozulması
- Optik nevrit
- Piramid (hemoparez, hemiplegiya)
- Ataktik sindrom
- Çanaq orqanları funksiyalara pozulması ilə
- Diplopiya
- Dizartriya
- Disfagiya
- Neyropsixoloji pozulma
- Vertiqo

DİAQNOSTİK İMKANLAR

- Hemoqramma, biokimyəvi müayinələr
- Vitamin D3 müayinəsi
- Viruslara görə (HSV, CMV, EBV, xlamidiya, borreliya, toxoplazma və s.) qanın müayinəsi
- İmmunoloji müayinələr
- BOS fiziki-kimyəvi və biokimyəvi müayinəsi
- BOS - oliqoklonal BANT-a görə müayinə (Türkiyəyə göndərilir)
- Sadə və ya kontrastlı MRT müayinəsi

MS - MÜALİCƏ

- Steroid terapiyası (puls-terapiya)
- İnterferon müalicəsi (Avoneks)

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin
2012-ci il 13 noyabr tarixli 2542 nömrəli Sərəncamı ilə
TƏSDİQ EDİLMİŞDİR

**Dağınıq skleroz xəstəliyinin müalicəsi,
profilaktikası və onunla mübarizə tədbirlərinə dair**

DÖVLƏT PROQRAMI

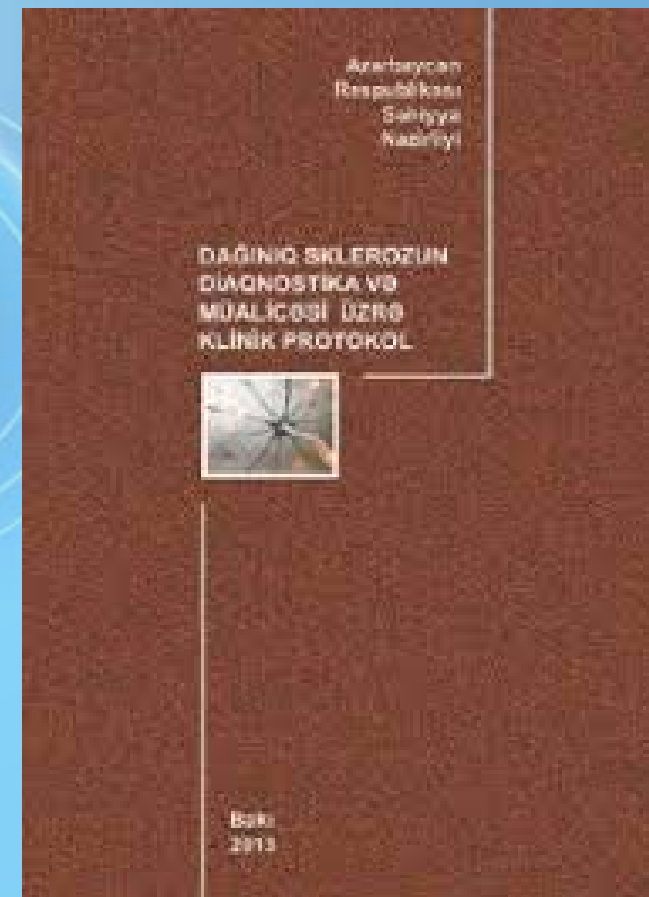
Dövlət Proqramının məqsədləri

Dövlət Proqramının məqsədi aşağıdakılardır:

- 2.1.1. Dağınıq skleroz xəstəliyinin ağırlaşma hallarının qarşısının alınması;**
- 2.1.2. Dağınıq skleroz xəstəliyinin diaqnostikası və müalicəsinin təkmilləşdirilməsi;**
- 2.1.3. Dağınıq skleroz xəstəliyi ilə bağlı əlilliyin və ölüm hallarının azaldılması;**
- 2.1.4. Dağınıq skleroz xəstəliyinin müalicəsi ilə məşğul olan tibb müəssisələrinin maddi-texniki bazasının möhkəmləndirilməsi;**
- 2.1.5. Xəstələrin dərman preparatları ilə davamlı təminatı;**
- 2.1.6. Dağınıq skleroz xəstəliyinin müalicəsi ilə məşğul olan kadrların potensialının gücləndirilməsi;**
- 2.1.7. Əhəlinin dağınıq skleroz xəstəliyi barədə maarifləndirilməsi.**

DAĞINIQ SKLEROZUN DIAQNOSTIKA VƏ MÜALİCƏSİ ÜZRƏ KLİNİK PROTOKOL

*Azərbaycan Respublikası
Səhiyyə Nazirliyi kollegiyasının
25 noyabr 2013-cü il tarixli
38 sayılı qərarı ilə təsdiq edilmişdir*

**DIQQƏTİNİZƏ GÖRƏ
TƏŞƏKKÜR EDİRƏM**

SUALLAR?